Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0067

Zivsaimniecības pārvaldības metodes jutīgu sugu aizsardzībai, cīņai pret invazīvām sugām un vietējās ekonomikas labumam

Eiropas Parlamenta 2026. gada 10. marta rezolūcija par zivsaimniecības pārvaldības metodēm jutīgu sugu aizsardzībai, cīņai pret invazīvām sugām un vietējās ekonomikas labumam (2025/2011(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 43. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK[1] (KZP regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Regulu (ES) Nr. 1143/2014 par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (Invazīvo sugu regula)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 1007/2009 par tirdzniecību ar izstrādājumiem no roņiem[3],

– ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas

---

1 OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
2 OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj.
3 OV L 286, 31.10.2009., 36. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1007/oj.

noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006[4] (Zivsaimniecības kontroles regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1241 (2019. gada 20. jūnijs) par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006, (EK) Nr. 1224/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 un (ES) 2019/1022 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 894/97, (EK) Nr. 850/98, (EK) Nr. 2549/2000, (EK) Nr. 254/2002, (EK) Nr. 812/2004 un (EK) Nr. 2187/2005[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 22. novembra Regulu (ES) 2023/2842, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1224/2009 un attiecībā uz zivsaimniecības kontroli groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1967/2006 un (EK) Nr. 1005/2008 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1139, (ES) 2017/2403 un (ES) 2019/473[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2024/1991 par dabas atjaunošanu un ar ko groza Regulu (ES) 2022/869[7],

– ņemot vērā Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību[8] (Dzīvotņu direktīva),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīvu 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva)[9],

---

4 OV L 343, 22.12.2009., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/oj.

5 OV L 198, 25.7.2019., 105. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.

6 OV L, 2023/2842, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.

7 OV L, 2024/1991, 29.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

8 OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

9 OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvu 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību[10] (Putnu direktīva),

– ņemot vērā 2021. gada 9. jūnija rezolūciju par ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam — atgriezīsim savā dzīvē dabu[11],

– ņemot vērā 2023. gada 11. maija rezolūciju par virzību uz spēcīgu un ilgtspējīgu ES aļģu nozari[12],

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par stāvokli kopējās zivsaimniecības politikas īstenošanā un turpmākajām perspektīvām[13],

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācija ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 14. IAM "Dzīvība ūdenī", 15. IAM "Dzīvība uz zemes", 1. IAM "Novērsta nabadzība", 2. IAM "Novērsts bads" un 11. IAM "Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas";

– ņemot vērā Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru,

– ņemot vērā Starptautisko Konvenciju par kuģu balasta ūdeņu un nosēdumu kontroli un apsaimniekošanu,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A10-0018/2026),

A. tā kā ES jau sen ir atzinusi ilgtspējīgas zivsaimniecības un zvejniecības pārvaldībā izmantotās ekosistēmas pieejas nozīmi jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, tostarp jutīgu sugu aizsardzībā, vietējās ekonomikas atbalstīšanā, pārtikas nodrošinājuma un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas garantēšanā;

B. tā kā ES ir īstenojusi vairākus tiesiskos regulējumus jutīgu jūras sugu atjaunošanai un aizsardzībai;

C. tā kā ES jutīgu sugu aizsardzību un atjaunošanu integrē citos tiesiskajos regulējumos, piemēram, nesen pārskatītajā Zivsaimniecības kontroles regulā, nodrošinot visaptverošu pieeju tādu datu vākšanai, kas izmantojami jutīgu sugu saglabāšanai;

D. tā kā Starptautiskā Dabas un dabas resursu aizsardzības savienība (*IUCN*) publicē Sarkano grāmatu — visaptverošu sugu aizsardzības

---

10 OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.
11 OV C 67, 8.2.2022., 25. lpp.
12 OV C, C/2023/1074, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1074/oj.
13 OV C, C/2024/5734, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

statusa uzskaitījumu, kurā sniegta kritiska informācija par jutīgo jūras sugu trauslo stāvokli un uzsvērti nepieciešamie saglabāšanas centieni;

E. tā kā jutīgu sugu piezveja nopietni apdraud jūras bioloģisko daudzveidību, kā atzīts starptautiskajās un reģionālajās konvencijās un ES tiesību aktos;

F. tā kā jūras putni ir viens no jūras ekosistēmu veselības rādītājiem, ņemot vērā to kā galveno plēsēju lomu jūras barības ķēdē;

G. tā kā ieinteresētās personas sadarbojas vairākos projektos, lai izmēģinātu jaunas pārvaldības metodes un rīkus nolūkā samazināt jutīgu sugu piezvejas un nejaušas nozvejas apjomu zvejas operāciju laikā;

H. tā kā Eiropas Vides aģentūras 2025. gadā publicētie dati[14] liecina, ka aizsargājamās jūras teritorijas (AJT) aptver 13,7 % ES ūdeņu;

I. tā kā Komisijas Okeānu un ūdeņu misijas pakalpojumu portālā[15] ir ziņots par pētījumu, kas liecina, ka 2023. gadā zveja tika atļauta vairāk nekā 40 % AJT teritoriju, ierobežota mazāk nekā 25 % teritoriju un skaidri aizliegta tikai 0,4 % teritoriju;

J. tā kā invazīvas svešzemju sugas (ISS) ir viens no bioloģiskās daudzveidības zuduma virzītājspēkiem, jo tās negatīvi ietekmē zvejniecību, akvakultūru un ekosistēmu funkcijas un var kaitēt cilvēku veselībai, infrastruktūrai un biodrošībai;

K. tā kā svešzemju sugu akvakultūra ar ierobežotiem kontroles pasākumiem rada risku, jo šīs sugas var izbēgt un kļūt invazīvas, un tas apdraud vietējās savvaļas sugas un vidi;

L. tā kā ES ir pieņēmusi vairākus pasākumus, lai novērstu ISS introdukciju un atklātu un kartētu to izplatību un novērstu to izplatīšanos, tostarp jo īpaši ISS regulu, ar ko izveido sarakstu ar ISS, kas rada bažas Savienībai, un ievieš kontroles pasākumus;

M. tā kā saskaņā ar ISS regulu ISS ir sugas, kuru negatīvā ietekme ir tik būtiska, ka ir nepieciešama koordinēta un vienota iejaukšanās ES līmenī, un tādēļ ir aizliegts tās ievest, turēt īpašumā, selekcionēt un audzēt, transportēt vai tirgot, vai brīvi pārvietot vai palaist dabiskajā vidē;

---

14 Eiropas Vides aģentūra, “Marine protected areas in Europe’s seas” (“Aizsargājamās jūras teritorijas Eiropas jūrās”), Eiropas Vides aģentūras tīmekļa vietne — *Analysis and data — Indicators*, 2025. gada 6. novembris.

15 Eiropas Komisija, “*Study on regulations in EU Marine Protected Areas: insights and implications*” (“Pētījums par noteikumiem ES aizsargājamās jūras teritorijās: konstatējumi un ietekme”)”, Okeānu un ūdeņu misijas pakalpojumu portāla tīmekļa vietne.

N. tā kā viens no Jūras stratēģijas pamatdirektīvā uzskaitītajiem kvalitatīvajiem raksturlielumiem laba vides stāvokļa noteikšanai ir tas, ka cilvēka darbības rezultātā introducētās svešzemju sugas tiek turētas tādā līmenī, kas nekaitē ekosistēmām;

O. tā kā pienācīga un savlaicīga datu vākšana ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu ISS atklāšanu un to izplatības kartēšanu, kā arī lai izstrādātu un īstenotu pasākumus šo sugu izplatīšanās apkarošanai pēc iespējas mērķtiecīgākā un efektīvākā veidā;

P. tā kā dažādas darbības, piemēram, jūras transports vai tūrisms, tiek uzskatītas par svarīgiem ISS izplatīšanās vektoriem, jo īpaši atkarībā no ietekmes mazināšanas pasākumu līmeņa un piemērotās modrības;

Q. tā kā ES Biodaudzveidības stratēģijā ir pausta apņemšanās pārvaldīt konstatētās ISS un līdz 2030. gadam par 50 % samazināt to Sarkanās grāmatas sugu skaitu, kuras tās apdraud;

R. tā kā Eiropas svešzemju sugu informācijas tīkls (*EASIN*) pašlaik uzrauga 12 423 svešzemju sugu dažādās vidēs, no kurām 1440 (11,6 %) ir jūras sugas; tā kā kopš 2019. gada 53 % Eiropas jūras piekrastu saskaras ar ISS spiedienu, kas atkarībā no reģiona ievērojami atšķiras (33 % piekrastu Baltijas jūrā, 100 % – Melnajā jūrā, 98 % – Vidusjūrā un 25 % – Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā);

S. tā kā klimata pārmaiņas, jo īpaši okeānu sasilšana, un preču un cilvēku pārvietošanās pieaugums ir galvenie ISS introdukcijas virzītājspēki un var pastiprināt to ietekmi uz jutīgām sugām, ekosistēmām un līdz ar to arī uz zvejas darbībām;

T. tā kā ISS straujā izplatīšanās rada būtisku kaitējumu zvejniecībai un akvakultūrai gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, tostarp kaitējumu zvejas rīkiem vai akvakultūras infrastruktūrai, nozvejas samazināšanos, dabiskās krājuma papildināšanās un produktivitātes samazināšanos un ekosistēmu traucējumus, un tas viss apdraud zvejnieku kopienu ekoloģisko līdzsvaru un ekonomisko dzīvotspēju;

U. tā kā ISS, tostarp svešzemju plēsēju sugu populācijas, apdraud ne tikai ekoloģisko līdzsvaru, bet arī piekrastes zvejnieku kopienu, jo īpaši zvejniecības un mazo un vidējo akvakultūras uzņēmumu, sociālo un ekonomisko dzīvotspēju;

V. tā kā ekosistēmas pieeja zvejniecības pārvaldībā un plānošanā un akvakultūras telpiskajā pārvaldībā var uzlabot abu nozaru noturību un spēju pielāgoties, jo īpaši vietējā līmenī;

W. tā kā ES tālākie reģioni, kā atzīts LESD 349. pantā, saskaras ar unikālām problēmām un iespējām saistībā ar zivsaimniecības pārvaldību, jutīgu sugu saglabāšanu un invazīvu sugu profilaksi; tā kā rādītāji, ko izmanto, lai izmērītu līdzsvaru starp zvejas kapacitāti

un zvejas iespējām, ir jāpielāgo vietējiem apstākļiem, ņemot vērā to ģeogrāfisko nošķirtību, bioloģiskās daudzveidības bagātību un unikalitāti, sociālās un ekonomiskās īpatnības un vietējās zivsaimniecības nozares izšķirošo lomu pārtikas nodrošinājuma garantēšanā un šo reģionu ekonomikas atbalstīšanā;

X. tā kā, lai cīnītos pret ISS, ir vajadzīga arī stingra starptautiska rīcība; tā kā Konvencijā par bioloģisko daudzveidību ISS ir atzītas par transversālu jautājumu un Kuņminas-Monreālas globālā biodaudzveidības satvara mērķis ir līdz 2030. gadam vismaz par 50 % samazināt ISS introdukciju un ieviešanos;

Y. tā kā vides aizsardzības centieni ir jāpapildina ar pasākumiem, kas stiprina Eiropas zvejas flotes konkurētspēju, nodrošina nozares ekonomisko dzīvotspēju un nodrošina paaudžu maiņu piekrastes kopienās;

Z. tā kā invazīvu sugu izplatīšanās un plēsēju populāciju palielināšanās dažos reģionos ietekmē ekosistēmu un zvejas un akvakultūras nozares, un mazapjoma piekrastes darbības ir īpaši neaizsargātas;

AA. tā kā Komisijas organizētajā sabiedriskajā apspriešanā 94 % no visiem respondentiem norādīja, ka ir pret vai stingri iebilst pret izstrādājumu no roņiem laišanu tirgū, noraidot to kā zivsaimniecības pārvaldības pasākumu; tā kā 89 % respondentu norādīja, ka roņu medības rada nopietnas morālas bažas[16];

AB. tā kā *Eurostat* uztur visaptverošu datubāzi ar ilgtermiņa datiem par zivsaimniecības nozveju, sniedzot vērtīgu ieskatu, kas var palīdzēt izstrādāt efektīvas zivsaimniecības pārvaldības stratēģijas un novērtēt jutīgas sugas, kā arī veicināt agrīnās brīdināšanas sistēmas attiecībā uz svešzemju sugām;

AC. tā kā saglabāšanas un pārvaldības centienus var veicināt arī tādi instrumenti kā citi iedarbīgi konkrētai teritorijai paredzēti saglabāšanas pasākumi (*OECM*);

AD. tā kā nav tiešu ES standartu attiecībā uz balasta ūdeni; tā kā noteikumos par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību Starptautiskā konvencija par kuģu balasta ūdeņu un nosēdumu kontroli un apsaimniekošanu ir atzīta par vienu no iespējamiem pasākumiem bažas raisošu invazīvu sugu pārvaldībai,

Jutīgas sugas: okeānu noturības rādītāji

---

16 Eiropas Komisija, “*Trade in seal products – fitness check of EU rules*” (“Tirdzniecība ar izstrādājumiem no roņiem — ES noteikumu atbilstības pārbaude”), Eiropas Komisijas tīmekļa vietne.

1. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt veselīgas jūras ekosistēmas, dzīvotnes un sugas ES;

2. uzsver jutīgu sugu unikālo nozīmi jūras ekosistēmās un vides, ekonomiskos un sociālos ieguvumus, kas izriet no to pārvaldības, saglabāšanas un aizsardzības;

3. uzsver, ka daudzas jutīgas sugas ir vērtīgi jūras ekosistēmu veselības rādītāji, sniedz agrīnu brīdinājumu par ekoloģisko nelīdzsvarotību un veicina ekosistēmu noturību, tieši ietekmējot zvejniecības un akvakultūras produktivitāti;

4. mudina Komisiju un dalībvalstis īstenot ekosistēmas pieeju zvejniecības pārvaldībā līdztekus pieejām, kas vērstas uz jutīgu sugu saglabāšanu, vienlaikus atbalstot zvejnieku ekonomisko un sociālo labklājību, kā arī nodrošinot ES mērķu un starptautisko saistību izpildi attiecībā uz AJT un bioloģiskās daudzveidības ziņā ļoti nozīmīgām teritorijām;

5. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt to, ka klimata pārmaiņu izraisītās ekosistēmu izmaiņas tiek konsekventi atspoguļotas vides novērtējumos un zivsaimniecības pārvaldībā;

6. mudina Komisiju un dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1241 3. pantu samazināt un, ja iespējams, izskaust jutīgu jūras sugu nejaušu nozveju, nodrošinot, ka šāda nozveja neapdraud šo sugu saglabāšanās stāvokli;

7. uzsver, ka pēdējās desmitgadēs dzīvotnes ir mainījušās un tā rezultātā dažas sugas ir izzudušas, vienlaikus ļaujot ienākt jaunām sugām; šajā sakarībā uzsver, ka ir jāpalielina iedzīvotāju, jo īpaši zvejnieku un makšķernieku, informētība par datu vākšanas nozīmi un nepieciešamību pēc adaptīvas pārvaldības;

8. uzsver to, cik svarīgi ir zinātniski pamatoti AJT pārvaldības plāni, tostarp to vides, sociālā un ekonomiskā dimensija un rezultāti, lai nodrošinātu, ka saglabāšanas pasākumi ir mērķorientēti, efektīvi un saskaņoti ar ekosistēmas īpašajām vajadzībām un ka to īstenošana ir efektīva; uzsver ES mērķi līdz 2030. gadam aizsargāt 30 % ES jūru;

9. atgādina, ka zvejniekiem ir jāpiedalās risinājumu rašanā un jābūt pārstāvētiem visās konsultatīvajās struktūrās, un šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt visu zvejnieku, jo īpaši mazapjoma un nerūpniecisko zvejnieku, pārstāvību; pauž bažas par to, ka viņu pārstāvība ne vienmēr tiek nodrošināta pienācīgi;

10. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnībā izmantot kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) instrumentus, jo īpaši tehniskos pasākumus, lai risinātu zivsaimniecības mijiedarbību un uzlabotu jutīgu sugu aizsardzību, vienlaikus saskaņā ar Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda noteikumiem nodrošinot taisnīgu

un efektīvu kompensāciju zvejniekiem, kurus skārusi piekļuves zaudēšana tradicionālajām zvejas vietām; aicina Komisiju nodrošināt spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu un izpildi;

11. mudina dalībvalstis, iedalot zvejas iespējas, pilnībā izmantot KZP regulas 17. pantā paredzētos noteikumus, stimulēt zvejniekus pieņemt pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu vai izskaustu jutīgu sugu piezveju, un nodrošināt stimulus zvejas kuģiem, kas izmanto selektīvus zvejas rīkus vai zvejas paņēmienus ar samazinātu ietekmi uz vidi, īpašu uzmanību pievēršot mazapjoma flotēm;

12. atgādina, cik svarīgi ir saskaņā ar KZP savāktie dati, lai pienācīgi noteiktu zivsaimniecības ietekmi uz jutīgām sugām, un cik svarīgas ir uzlabotas uzraudzības sistēmas saskaņā ar zinātniskajiem ieteikumiem un ES tiesību aktiem; uzsver to, cik svarīgi ir visaptveroši, katrai sugai specifiski piezvejas dati, lai varētu veikt mērķtiecīgus ietekmes mazināšanas pasākumus, sniegt informāciju adaptīvās pārvaldības stratēģijām un veicināt tādu līdzsvarotu un zinātniski pamatotu pasākumu pieņemšanu, kuros ņemti vērā arī sociālekonomiskie faktori un kuri garantē ES pārtikas nodrošinājumu;

13. uzsver to, cik svarīga ir holistiska pieeja visās politikas jomās, kas var palīdzēt stiprināt jutīgu sugu un dzīvotņu monitoringu, aizsardzību, atjaunošanu un atveseļošanu; šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi īstenot spēkā esošos tiesību aktus visās attiecīgajās politikas jomās, neaprobežojoties tikai ar tām, kas tieši saistītas ar KZP;

14. aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt ekosistēmas pieejas jūras vides pārvaldībā, ja iespējams, ņemot vērā sugu mijiedarbību un visu veidu spiedienu uz jūras ekosistēmām, tostarp klimata pārmaiņas un piesārņojumu, neatkarīgi no tā, vai tas notiek uz sauszemes vai no citiem avotiem;

15. uzsver, ka AJT, kas tiek efektīvi aizsargātas un pārvaldītas, pamatojoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem, atkarībā no to saglabāšanas mērķiem palīdz līdz minimumam samazināt jutīgu sugu nejaušu nozveju, aizsargāt zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietas un zivju mazuļus un samazināt ietekmi uz jutīgām dzīvotnēm;

16. aicina Komisiju un dalībvalstis novērtēt reģionālo un vietējo populāciju lielumu, sugu stāvokli un tendences un iespējamo ietekmi, kāda nelīdzsvarotām populācijām var būt uz zvejas darbībām, lai nodrošinātu ekosistēmas pieeju zvejniecības pārvaldībā, tostarp pasākumus jutīgu sugu aizsardzībai;

17. aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt atbalstu zinātniskajām programmām par jutīgām sugām un pārvaldības pieejām, kā noteikts attiecīgajos tiesību aktos; uzsver, ka dažos reģionos jutīgu sugu, piemēram, jūraskraukļu un roņu, populācijas pieaugums ietekmē

zivju krājumus un zvejniecības un akvakultūras darbības, kā arī citas jutīgas sugu populācijas; uzskata, ka tiesiskajam regulējumam ir nepieciešamie instrumenti, lai varētu veikt uzlabojumus, ņemot vērā jutīgo sugu vietējo statusu; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis starp veicamajām darbībām apsvērt visas iespējas, kas paredzētas Putnu direktīvā un Dzīvotņu direktīvā, lai labāk veicinātu aktīvu un efektīvu populācijas pārvaldību un atbalstītu ekosistēmas pieeju pārvaldībā;

18. mudina Komisiju nodrošināt, ka ES zivsaimniecības pārvaldības pieejas ir saskaņotas ar KZP, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un ES starptautiskajām saistībām, piemēram, Kuņminas-Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru; šajā sakarībā uzsver, ka būtu jāveic pasākumi, lai apturētu jutīgu sugu izzušanu ES jūras ekosistēmās, tostarp īstenojot atbilstīgus saglabāšanas pasākumus un dzīvotņu aizsardzību;

19. aicina Komisiju rīkoties reģionālajās zvejniecības pārvaldības organizācijās (RZPO), lai samazinātu un, ja iespējams, izskaustu jutīgu sugu piezveju un ierobežotu jūras produktu tirdzniecību un importu, un pastiprināt pasākumus pret nelegālu, nereģistrētu un neregulētu zveju, tostarp uzlabojot muitas kontroli un sadarbību ar RZPO partneriem;

Invazīvās sugas: draudi mūsu okeāniem un ekonomikai

20. uzsver, ka ISS apdraud zvejniecību un akvakultūru, vietējo jūras bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas, tādējādi ietekmējot zvejnieku un piekrastes kopienu iztikas līdzekļus un ienākumus;

21. vērš uzmanību uz mazapjoma piekrastes zvejas būtisko ieguldījumu vietējā ekonomikā un ES pārtikas nodrošinājumā, uzsverot, ka tā saskaras ar pieaugošu apdraudējumu, ko rada vides stresori, piemēram, invazīvas sugas un klimata pārmaiņas, tostarp noteiktu sugu masveida pārvietošanās, jo īpaši ūdens sasilšanas dēļ, un šī parādība rada smagus zaudējumus, jo īpaši gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu audzētājiem, kurus divkārši skar ražošanas apjoma samazināšanās un ar plēsējiem saistīto izmaksu pieaugums;

22. atgādina, ka ES ir stingri reglamentētas 88 ISS, tostarp 47 dzīvnieku sugas un 41 augu suga, kas rada bažas Savienībai;

23. pauž nožēlu par to, ka pašreizējā to sugu sarakstā, kas rada bažas Savienībai, nav pilnībā atzīts ISS apdraudējums ES zvejniecībai, akvakultūrai un jūras videi, jo pašlaik sarakstā papildus atsevišķām iesāļūdens vidē konstatētām sugām ir iekļautas tikai divas jūras sugas (*Plotosus lineatus* un *Rugulopteryx okamurae*); aicina sarakstu uzlabot, pamatojoties uz jaunākajiem zinātniskajiem ieteikumiem un riska novērtējumiem;

24. norāda, ka ir vajadzīga atbilstoša sugu pārvaldība, un ar bažām norāda, ka ir palielinājusies dažu sugu klātbūtne konkrētos reģionos, piemēram:

    a) Klusā okeāna austeres un svešzemju vēžu sugas Ziemeļjūras dienvidu daļā, jo īpaši gar Nīderlandes piekrasti;

    b) melnmutes jūrasgrundulis, kas ietekmē ekosistēmu un jo īpaši apdraud garneles, plekstveidīgās zivis un vietējos jūrasgrunduļus, jo īpaši ap Ziemeļjūras ūdeņiem;

    c) zilais krabis, sariņspīļu krasta krabis (*Hemigrapsus takanoi*), Atlantijas okeāna medūza (*Mnemiopsis leidyi*) un *Gonionemus vertens* medūza Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā;

    d) spārnzivs (*Pterois miles*), adatzivjveidīgo kārtas zivs *Fistularia commersonii* un adatzivjveidīgo kārtas zivs *Lagocephalus sceleratus* ap Grieķiju un Kipru;

    e) Ebro introducētā zebrgliemene (*Dreissena polymorpha*) un vilkzivs (*Silurus glanis*) Spānijā;

    f) Āzijas aļģes *Rugulopteryx okamurae*, jo īpaši Vidusjūras rietumu daļā;

25. aicina Komisiju un dalībvalstis izveidot reģionālas, sugām specifiskas uzraudzības sistēmas, tostarp koordinētas agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas stratēģijas attiecībā uz svešzemju sugām, kas ietekmē ekonomiski nozīmīgas dzīvotnes;

26. pauž nožēlu par to, ka trūkst īpašu jūras ISS uzraudzības programmu, un aicina uzlabot monitoringa metodes un saskaņot rādītājus visā ES, kā arī palielināt tehnisko un finansiālo atbalstu, jo īpaši tālākajiem reģioniem, kuriem to unikālās bioloģiskās daudzveidības un attālinātības dēļ ir vajadzīgs īpašs papildfinansējums;

27. iesaka izstrādāt robežvērtību noteikšanas metodiku un vērtības visiem Eiropas jūras reģioniem un apakšreģioniem, ņemot vērā ietekmi uz zvejniecību un akvakultūru, ceļu pārvaldāmību un nepieciešamību stingrāk kontrolēt ES un trešo valstu flotes, vērsties pret invazīvām sugām un panākt to, ka tiek īstenota Konvencija par kuģu balasta ūdeņu un nosēdumu kontroli un apsaimniekošanu un piemērotas vadlīnijas attiecībā uz kuģu korpusu apaugšanu;

28. uzsver iespējamo saikni starp ISS, kas ieviestas sauszemes un saldūdens ekosistēmās, un ISS okeānos un jūrās, un to ietekmi uz zvejniecību un akvakultūru; aicina Komisiju izstrādāt visaptverošu stratēģiju šā jautājuma risināšanai;

29. uzsver, ka holistiska, preventīva un uz vairāku vektoru ceļiem balstīta pārvaldības pieeja ir absolūta prioritāte, lai efektīvi novērstu

jūras ISS introdukciju un cīnītos pret to izplatīšanos, kā arī novērstu šīs izplatīšanās pamatcēloņus; mudina dalībvalstis plašāk izmantot potenciālo scenāriju analīzi un inovatīvus tehniskos paņēmienus, piemēram, eDNA, mākslīgo intelektu un automatizētu uzraudzību, kā arī zvejnieku, makšķernieku, piekrastes kopienu un amatierzinātnes iesaisti kā instrumentus un resursus, ar kuriem konstatēt jaunas, topošas un augsta riska ISS zvejniecībā un akvakultūrā un noteikt prioritātes attiecībā uz tām; mudina Komisiju piemērot šo integrēto pieeju Eiropas Okeāna pakta īstenošanā, lai nodrošinātu nozaru un dalībvalstu koordinētu rīcību;

30. aicina dalībvalstis stiprināt saziņu, koordināciju un sadarbību, jo īpaši pārrobežu apgabalos, vienlaikus izmantojot biodrošību, lai ātri īstenotu pasākumus jūras ISS agrīnai atklāšanai un ātrai izskaušanai, kā arī pārvaldīt jau plaši izplatījušās sugas; turklāt aicina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm, lai paplašinātu šīs darbības un sadarboties ar trešām valstīm, ar kurām ES ir kopīgs jūras baseins;

31. iesaka pastiprināt sadarbību starp zinātniskajām iestādēm un ES aģentūrām, lai uzlabotu zināšanu nodošanu un lietišķos pētījumus par invazīvu jūras sugu izplatīšanos, ietekmi un kontroli;

32. uzsver, ka Vidusjūra, kas saskaņā ar Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas datiem sasilst par 20 % ātrāk nekā pārējā pasaule, ir īpašs karstais punkts, kurā ir vairāk ISS nekā jebkurā citā jūrā pasaulē, un tas būtiski negatīvi ietekmē jūras ekosistēmas un zvejniecības un akvakultūras nozari, tāpēc tai ir jāpievērš īpaša uzmanība; šajā sakarībā mudina Komisiju un dalībvalstis piešķirt papildu resursus un noteikt steidzamus pasākumus, lai apturētu šo sugu izplatīšanos minētajā jūras baseinā;

33. aicina Komisiju atbalstīt Vidusjūras Vispārējo zivsaimniecības komisiju tās zinātniskās uzraudzības iniciatīvās un izmēģinājuma projektos, lai risinātu invazīvo jūras sugu radītās problēmas;

34. aicina Komisiju Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda un citu budžeta programmu satvarā darīt pieejamu īpašu finansējumu, lai sadarbībā ar zvejniekiem, vietējām iestādēm un zinātniskajām organizācijām atbalstītu invazīvu sugu pētniecību, profilaksi un izskaušanu vai, ja izskaušana nav iespējama, to izplatīšanās pārvaldību un atveseļošanos no izplatīšanās ietekmes; atkārtoti pauž pārliecību, ka šāds finansējums būtu jādara pieejams nākamajā daudzgadu finanšu shēmā;

35. uzsver ziņošanas sistēmas nozīmi, jo īpaši savlaicīgai un visaptverošai ziņošanai par jauniem atklājumiem, izskaušanas pasākumiem un atklāšanu oficiālo kontroļu laikā; mudina dalībvalstis uzlabot sistēmu, sniedzot papildu informāciju, jo īpaši izplatības datus, it sevišķi izmantojot zvejnieku, akvakultūras ražotāju un visu citu atbilstīgo ieinteresēto personu sniegto informāciju;

36. atgādina par ISS starptautisko dimensiju un ierosina ES pastiprināt savas darbības šajā jomā, izmantojot visus pieejamos starptautiskos forumus un jo īpaši RZPO, Konvenciju par bioloģisko daudzveidību un Kuņminas-Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru; aicina ES uzlabot sadarbīgu zināšanu apmaiņu un savstarpēju mācīšanās apmaiņu ar citām starptautiskām organizācijām un trešām valstīm;

37. uzsver potenciālu, kas piemīt sadarbībai ar trešām valstīm, ar kurām ES ir kopīgs jūras baseins, tostarp izmantojot sadarbību RZPO satvarā, lai apmainītos ar paraugpraksi, piesaistītu investīcijas un noteiktu kopīgus mērķus ISS ietekmes novēršanai;

Piekrastes kopienu iespējas un problēmas

38. uzsver, ka ISS būtiski negatīvi ietekmē jūras bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas, zilās ekonomikas darbības, tostarp zvejniecību un akvakultūru, un citas saimnieciskās darbības, kas nav saistītas ar jūru, kā arī piekrastes kopienas un sabiedrību kopumā; uzskata, ka ir būtiski ņemt vērā ne tikai bioloģiskās daudzveidības izzušanu un ietekmi uz ekosistēmām, bet ISS radītas plašākas sociālās, ekonomiskās un kultūras sekas, lai efektīvi novērstu jaunu invāziju un īstenotu sekmīgus to ietekmes mazināšanas pasākumus;

39. mudina Komisiju izstrādāt īpašu indikatoru jutīgām un invazīvām sugām ES jūrās, ņemot vērā tādus sarakstus kā *IUCN* Sarkanā grāmata, kas jāiekļauj *Eurostat* publikācijās saistībā ar IAM, lai labāk uzraudzītu to izplatīšanos, kā arī saglabāšanas un citus pārvaldības centienus;

40. aicina Komisiju turpmākajos Eiropas pētniecības un inovācijas programmu projektos integrēt finansējumu pētniecībai par ISS un videi draudzīgiem risinājumiem to ilgtspējīgai pārvaldībai un kontrolei;

41. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt skartos zvejniecības un akvakultūras operatorus, izmantojot kompensācijas shēmas un pielāgošanās fondus saskaņā ar spēkā esošajiem finanšu noteikumiem, jo īpaši apgabalos, kas invazīvu sugu dēļ saskaras ar tiešiem ekonomiskiem zaudējumiem; uzsver, ka ir jānodrošina mērķtiecīgi finansiāli un regulatīvi stimuli, lai stimulētu vietējo zvejnieku mērķtiecīgas invazīvu sugu nozvejas un izņemšanas darbības piekrastes ūdeņos un iekšzemes ūdensceļos un tādējādi samazinātu ekoloģisko spiedienu, vienlaikus atbalstot vietējos iztikas līdzekļus; uzsver apdrošināšanas shēmu iespējamo lomu šā jautājuma risināšanā, jo īpaši ietekmi uz gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu audzētājiem, akvakultūras produktu ražotājiem un zvejniekiem;

42. aicina dalībvalstis un Komisiju izstrādāt izpratnes veicināšanas kampaņas, lai informētu un iesaistītu zvejniekus, zivju un gliemju,

vēžveidīgo un adatādaiņu audzētājus, zvejniecības nozares ieinteresētās personas, tostarp makšķerniekus, un plašu sabiedrību par ISS introdukciju, atklāšanu un ietekmi, sekām, ko tās rada videi un ekonomikai, kā arī par veidiem, kā līdz minimumam samazināt riskus, ko rada to introdukcija un izplatīšanās;

43. iesaka, ja iespējams, izstrādāt programmas, kas vērstas uz invazīvām sugām un kuru mērķis ir uzlabot populācijas kontroli un nodrošināt kompensācijas iespējas zvejniekiem;

44. uzskata, ka ISS pārvaldība var sniegt iespējas gūt papildu pagaidu ienākumus, izmantojot lietišķu inovāciju, lai radītu produktus ar pievienoto vērtību, piemēram, bioloģiskos mēslošanas līdzekļus un lauksaimniecības substrātus, ar ko tiek atbalstīta šo sugu kontrole un, ja iespējams, izskaušana; aicina Komisiju finansēt pētniecības un tehnoloģiju pārneses programmas šajā jomā;

45. uzsver, ka gadījumos, kad invazīvu sugu izskaušana nav iespējama, invazīvu sugu izmantošana cilvēku patēriņam var zvejniekiem nodrošināt papildu pagaidu ienākumus un veicināt labklājību, kas nāk par labu ES vietējai ekonomikai;

46. atzinīgi vērtē dažu ISS, piemēram, aļģu, pagaidu ekonomisko izmantošanu pārtikas un nepārtikas vajadzībām; norāda, ka papildus pārtikai šādi lietojuma mērķi varētu būt dzīvnieku un zivju barība, zāles, iepakojums, kosmētika vai biodegviela;

47. atkārtoti norāda, ka galīgais mērķis vienmēr ir ISS izskaušana; šajā sakarībā uzsver, ka ekonomiskajai atkarībai no ISS izmantošanas vienmēr vajadzētu būt īslaicīgai vai sekundārai un ka tā nedrīkst veicināt šo sugu izplatīšanos vai laišanu tirgū;

48. aicina palielināt un mērķtiecīgi piešķirt finansiālu atbalstu, lai uzlabotu piekrastes iztikas līdzekļu un jūras ekosistēmu efektīvu pārvaldību un aizsardzību un jutīgu sugu saglabāšanu, kā arī reģionālā, valsts un ES līmenī izveidot informācijas, uzraudzības un agrīnās brīdināšanas sistēmas attiecībā uz ISS, ņemot vērā šāda atbalsta pozitīvo ietekmi uz zivsaimniecību, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām;

49. uzstāj, ka nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ir jāiekļauj finansējums zvejas flotes konkurētspējas stiprināšanai, ņemot vērā tādas problēmas kā izmaksu pieaugums, zvejas vietu zudums un invazīvo sugu ietekme; uzskata, ka prioritāte ir uzlabot zvejnieku piekļuvi finanšu resursiem, lai modernizētu kuģus, digitalizētu darbības un dažādotu ienākumu avotus;

50. atgādina Komisijai, ka tālākie reģioni, salas un piekrastes teritorijas ir svarīgas drošības zonas jutīgām jūras sugām un vienlaikus šie apgabali ir arī ļoti neaizsargāti pret ISS; aicina atzīt šo jutīgo sugu aizsardzības un ISS apkarošanas nozīmi minētajos reģionos, proti,

izveidojot attāliem un salu reģioniem specifisku vietējās zvejas iespēju programmu; uzsver ilgtspējīga ekotūrisma potenciālu kā līdzekli dažādošanas iespēju nodrošināšanai, vienlaikus saglabājot šo reģionu unikālo bioloģisko daudzveidību un sniedzot tiešus ieguvumus zvejniecības un akvakultūras nozarei;

°

° °

51. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.